

Referaten

Vaardigheidsonderwijs chirurgie met behulp van een multimediaprogramma gevolgd door 'hands-on training'

Kneebone R. Twelve tips on teaching basic surgical skills using simulation and multimedia. Medical Teacher 1999;21(6):571-5.

Een van de manieren om studenten in de gelegenheid te stellen eenvoudige medisch-technische vaardigheden te verwerven, is het oefenen in de setting van een skillslab. Kneebone beschrijft in dit artikel twaalf tips voor het onderwijzen van kleine chirurgische vaardigheden. Deze twaalf tips zijn vervat in een onderwijsprogramma, dat onderverdeeld is in vijf opeenvolgende stappen. Daarbij wordt successievelijk gebruik gemaakt van een cd-rom, en 'hands-on training' op een fantoom en, in laatste instantie, ook op een echte patiënt. De vijf stappen zijn achtereenvolgens:

- Kijken naar (een computeranimatie van) schematische weergaven van de te verwerven vaardigheden op de cd-rom.
- Kijken naar een opname van een 'echte' ingreep. Hier wordt de student de 'ideale ingreep' getoond op de cd-rom.
- Kijken naar een ingreep op een fantoom op de cd-rom.
- Het zelfstandig verrichten van de ingreep op eenzelfde model als getoond op de cd-rom onder supervisie van een expert.
- Het verrichten van de vaardigheid op een echte patiënt, uiteraard onder supervisie.

Onderzoek wordt momenteel uitgevoerd om na te gaan of het instructieprogramma effectief is.

Aan de Universiteit van Antwerpen wordt de cd-rom nu twee jaar gebruikt in het onderwijs in de kleine chirurgie aan studenten in het eerste jaar van de beroepsopleiding tot huisarts. Hiertoe was besloten nadat uit onderzoek was gebleken dat het reguliere stageonderwijs onvoldoende mogelijkheden bood om eenvoudige

klinische vaardigheden aan te leren.¹ De eerste ervaringen met het programma zijn uitermate positief.

R. Remmen, Antwerpen.

Literatuur

1. Remmen R, Denekens J, Dijck C van. De opleiding in de kleine chirurgie aan de Universiteit van Antwerpen. In: Verweij AMJJ, Albersnagel EA, Cate ThJ ten, Denekens J, Dikkers JH, Remmen R, et al., redactie. Gezond onderwijs-7. Proceedings Gezond Onderwijs Congres 1997. Houten/Diegem: Bohn Stafleu Van Loghum; 1998. p. 237-9.

Het hoger gezondheidszorgonderwijs als voorbereiding op een multiculturele samenleving

Kai J, Spencer M, Wilkes M, Gill M. Learning to value ethnic diversity – what, why and how? Medical Education 1999;33(8):616-23.

Diverse internationale beleidsrapporten wijzen erop dat moderne curricula voor hoger gezondheidszorgonderwijs specifieke kennis, vaardigheden en attitudes moeten ontwikkelen bij studenten om een goede kwaliteit van zorg te kunnen aanbieden in een samenleving die in toenemende mate een multicultureel karakter krijgt. Concrete richtlijnen voor curriculumontwikkeling zijn echter niet beschikbaar en er zijn dan ook tot op heden weinig curricula die integraal aandacht besteden aan de multiculturele aspecten van de gezondheidszorg.

De auteurs wijzen op een aantal moeilijkheden om een dergelijke component in te bouwen en geven een aantal nuttige suggesties. Ze stellen een veranderingsproces voor waarbij ze ervan uitgaan dat een geleidelijke verandering meer kans van slagen heeft dan een radicale. Het veranderingsproces bevat de klassieke stappen,